

УДК 37.01

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2022.86.11>

Воронова С. В.

ПАРТНЕРСТВО ЯК СКЛАДОВА ВНУТРІШНЬОЇ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

У статті проаналізовано дослідження науковців, у центрі уваги яких партнерство розглядається у ракурсі консультування батьків з різних питань виховання і, зокрема з булінгу та насильства, взаємодії та співпраці школи, сім'ї та громадськості, формування у педагогів компетентностей щодо роботи з батьками, формування педагогічної культури батьків, психології партнерської взаємодії, соціального партнерства в освіті, досвіду зарубіжних країн.

Наведено тлумачення поняття партнерство, що визначається як ініціатива закладу освіти до організації ефективного співробітництва з різними соціальними інституціями в навчанні, вихованні та соціалізації здобувачів освіти. Визначено та розкрито складові партнерства та його роль у внутрішній системі забезпечення якості освіти в закладі загальної середньої освіти. Такими складовими є партнерство у межах закладу освіти, із засновником, з місцевою громадою. Доведено, що партнерство закладу освіти ґрунтується на принципах педагогіки партнерства, громадського самоврядування та державно-громадського управління. Підкреслено, що в межах закладу освіти партнерство будується на співпраці всіх учасників освітнього процесу: керівництва, педагогів, здобувачів освіти та батьків. Зазначено, що засновник грає одну з провідних ролей у партнерстві із закладом освіти у розбудові внутрішньої системи забезпечення якості освіти. З'ясовано, що в умовах децентралізації місцеві громади набувають нових прав і партнерство з ними надає закладу освіти нові можливості для розвитку. Доведено, що комунікація є важливою складовою партнерських стосунків всіх учасників освітнього процесу і ґрунтується на повазі до іншої людини, відкритості, конструктивності та неформальності. Окреслено перспективні шляхи впровадження партнерства в закладі загальної середньої освіти.

Ключові слова: партнерство, педагогіка партнерства, громадське самоврядування, внутрішня система забезпечення якості освіти.

Модернізація української освіти передбачає побудову в кожному закладі освіти внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Ефективність процесу створення внутрішньої системи забезпечення якості освіти залежить від багатьох чинників, раціонального використання ресурсів, заходів, що спрямовані на організацію ефективного управління, взаємодії учасників освітнього процесу та створеної сприятливої атмосфери для партнерства.

Аналіз наукових досліджень доводить, що проблемі партнерства приділяється певна увага. Науковці розглядають партнерство в освіті з різних ракурсів: принципи та сутність даного поняття (І. Білецька, О. Коберник (2018), Т. Кравчинська (2017), В. Лагодюк (2017), А. Донець, М. Рафальська, І. Сабор, Х. Чушак (2017)); консультування батьків з різноманітних питань виховання і, зокрема з булінгу та насильства (О. Агаркова, Л. Кумпан (2006), Л. Русанова (2019)); напрямки взаємодії та співпраці школи, сім'ї та громадськості (Г. Єфремова (2018), А. Коломис (2018), Н. Шварц (2019)); формування у педагогів компетентностей щодо роботи з батьками (С. Воронова (2015), Н. Шварц (2019)); формування педагогічної культури батьків (А. Безрукова (2016), О. Матвієнко (2015)); психологія партнерської взаємодії (О. Коханова (2011)), соціальне партнерство в освіті (В. Кремень (2011), В. Даниленко, І. Стариков (2006), Л. Сушенцева (2015)) [2; 4; 7; 12]. Досвід зарубіжних країн вивчали Н. Авшенюк, Н. Креденець (2019), Л. Пуховська (2015). Вони наголошували на партнерстві як механізмі функціонування закладів освіти, як засобі оновлення якості підготовки в сучасній професійній освіті [1].

Питання педагогіки партнерства розглядаються в Законах України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» [9; 10]. М. Бобровським, С. Горбачовим, О. Заплотинською, О. Ліннік партнерство розглядається в рамках побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ЗЗСО [3]. Проте, наукових розвідок щодо ролі партнерства в розбудові внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ЗЗСО здійснено не достатньо.

Метою статті є теоретичне дослідження проблеми партнерства як складової внутрішньої системи забезпечення якості освіти та визначення перспективних шляхів його впровадження в ЗЗСО.

Одним із напрямків реформи освіти в Україні є побудова внутрішньої системи забезпечення її якості. Підтвердженням необхідності розвитку цього напрямку є прийнята ще у 2015 році Резолюція Генеральної Асамблеї ООН, яка визначила сімнадцять глобальних цілей у сфері сталого розвитку серед яких на четвертому місці стоїть якісна освіта [5]. Основними завданнями окреслено такі, як, наприклад, здобуття безкоштовної, рівноправної, якісної початкової та середньої освіти; рівний доступ до професійної, технічної та вищої освіти; збільшення кількості людей, які володіють професійно-технічними навичками; ліквідація гендерної нерівності у сфері освіти та забезпечення рівного доступу до освіти людей з інвалідністю; збільшення кількості кваліфікованих педагогів шляхом міжнародного співробітництва [5].

Нормативно розбудова внутрішньої системи забезпечення якості освіти закріплена в Законах України (визначено складові, перелік процедур, інструментів, відповідальних за процес забезпечення функціонування)

[9, ст. 41, 26, 67; 10, ст. 42, 38], наказах МОН України (порядок проведення інституційного аудиту, методичні рекомендації щодо формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ЗЗСО) [8; 11] та документах Державної служби якості освіти України, наприклад, Абетці для директора, де запропоновано вимоги та критерії для здійснення оцінювання якості освітньої діяльності та управлінських процесів в ЗЗСО [3].

В межах внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ЗЗСО процеси партнерства присутні на всіх етапах її розбудови. Партнерство слід розглядати як ініціативу закладу освіти до організації ефективного співробітництва з різними соціальними інституціями в навчанні, вихованні та соціалізації здобувачів освіти. Також партнерство передбачає взаємодію через обмін досвідом, ідеями, почуттями, настроями; визначення спільних дій та шляхів їх досягнення; має суб'єкт-суб'єктні зв'язки та зворотний зв'язок [6].

Стосовно внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ЗЗСО партнерство можна розглядати у такому контексті (рис. 1).

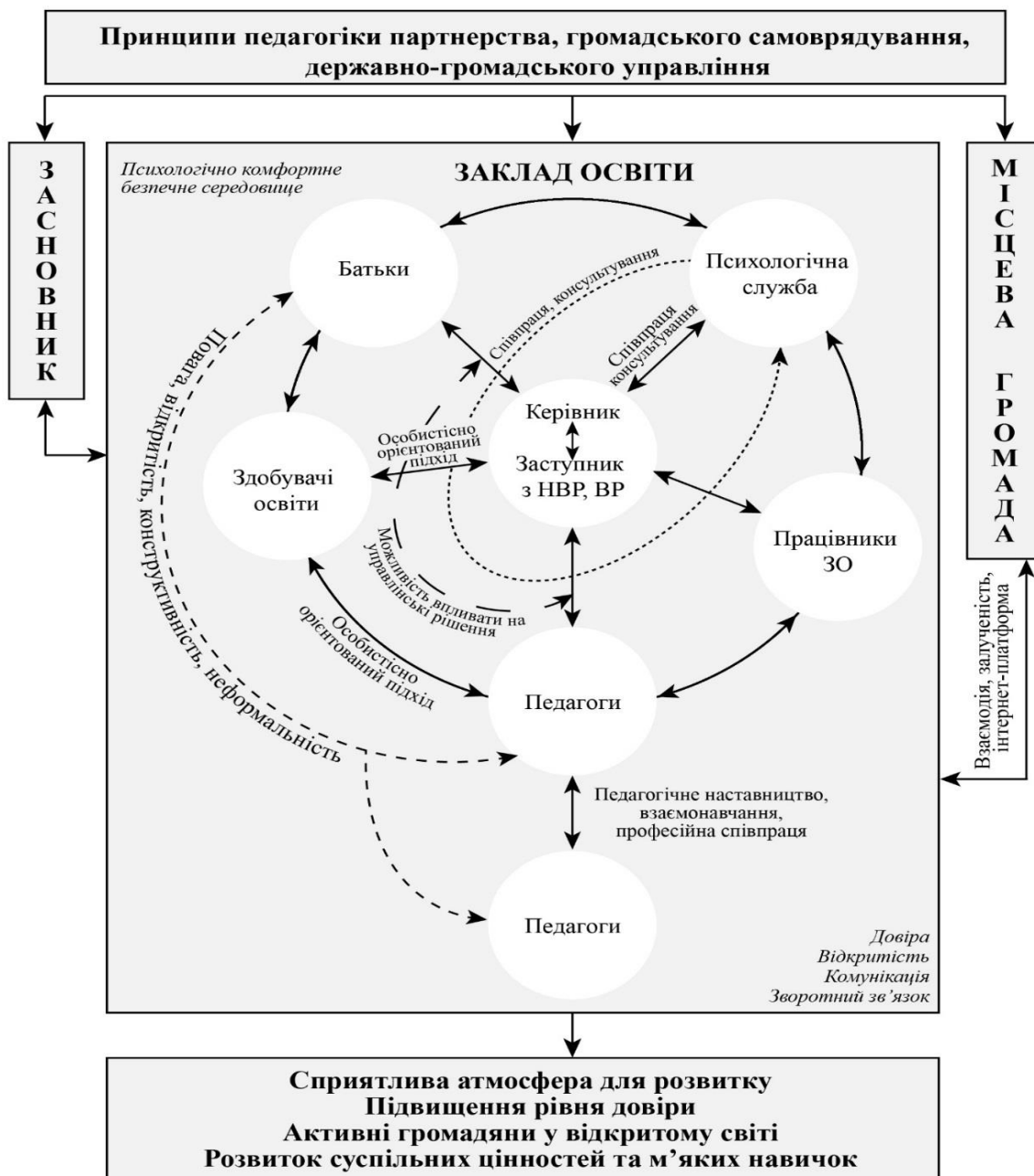

Рис. 1. Партнерство як складова внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ЗЗСО

Партнерство закладу освіти ґрунтується на принципах педагогіки партнерства, громадського самоврядування та державно-громадського управління. Впровадження принципів педагогіки партнерства в освітній процес дає можливість здобувачам освіти виступати рівноправними учасниками освітнього процесу; забезпечує розкриття потенціалу кожного здобувача освіти; збільшує рівень довіри між педагогом та здобувачем

освіти, що уможливило працювати максимально ефективно; здобувачі освіти стають активними громадянами з розвинутими суспільними цінностями та м'якими навичками.

Діяльність громадського самоврядування (загальні збори трудового колективу, батьківські ради, учнівське самоврядування) в закладі освіти визначена Законами України [9, ст. 28; 10, ст. 27, 28, 29, 30]. Представники громадського самоврядування можуть впливати на певні аспекти функціонування закладу освіти. Вони залучаються до розробки статуту закладу освіти, правил поведінки учасників освітнього процесу та внутрішнього розпорядку, річного плану роботи, положення про академічну доброчесність. Дотримання принципів громадського самоврядування та державно-громадського управління дозволяє закладу освіти побудувати ефективну модель партнерства в рамках внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

Під час побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти партнерство розглядається між закладом освіти, засновником та місцевою громадою. В межах закладу освіти партнерство будується на співпраці всіх учасників освітнього процесу: керівництва, педагогів, здобувачів освіти та батьків. У партнерстві керівника, педагогів і здобувачів освіти важливим є особистісно орієнтований підхід до навчання, який спрямовано на особистість здобувача освіти, формування у нього стійкого інтересу до навчання та розвитку, забезпечення комфортних, безконфліктних та безпечних умов навчання, взаємодія, діалог та неупереджене ставлення. Формування партнерських стосунків на основі особистісно орієнтованого підходу здійснюється через застосування певного алгоритму дій: обговорення даного питання на засіданні педагогічної ради, вивчення вже існуючого досвіду в закладі освіти з даного питання, вивчення успішних практик, впровадження особистісно орієнтованого підходу у роботу зі здобувачами освіти, аналіз отриманих результатів через рефлексію діяльності та обмін думками.

Партнерство між керівником, педагогами та батьками ґрунтується на повазі, відкритості, конструктивності та неформальності у стосунках. Відкритість передбачає наявність повної актуальної, перевіреної та постійно оновлюваної інформації про стан справ у закладі освіти, які є проблеми і як вони вирішуються. У статті 30 Закону України «Про освіту» чітко визначено перелік інформації, яка має бути оприлюднена в обов'язковому порядку на сайті закладу освіти.

Партнерство між педагогами закладу освіти передбачає практику педагогічного наставництва, взаємонавчання та професійну співпрацю. Сьогодні педагогічне наставництво в закладі освіти змінює свій формат. Якщо раніше наставником виступав досвідчений працівник над молодим педагогом, то зараз наставником може бути педагог, який є більш обізнаний і компетентний у відповідній сфері педагогічної роботи. Наставництво будується на неформальних зв'язках між педагогічними працівниками. Воно є невід'ємною частиною педагогічної інтернатури, визначеної Законом України «Про повну загальну середню освіту». Педагогічна інтернатура використовується «для адаптації педагогічного працівника протягом першого року роботи через супровід та підтримку у педагогічній діяльності з боку досвідченого педагогічного працівника (педагога-наставника), різні форми професійного розвитку (відвідування навчальних занять, опрацювання відповідної літератури). Організовується інтернатура відповідно до наказу керівника закладу освіти» [10, ст. 23].

Взаємонавчання передбачає різні форми, у тому числі і спостереження за навчальним заняттям, що проводять колеги-педагоги. Процес взаємовідвідування поєднується із проведенням інтегрованих бінарних уроків, що підвищує педагогічну майстерність педагогів та розвиває пізнавальну активність здобувачів освіти. Рефлексія відвіданих занять проводиться, наприклад, в межах методичних комісій педагогів.

Професійна співпраця відбувається завдяки командній роботі. Командна робота здійснюється через спільне планування, реалізацію освітніх проєктів, роботу над розв'язанням відповідної науково-педагогічної проблеми, взаємовідвідування навчальних занять, дослідно-експериментальну роботу, поширення педагогічного досвіду. Налагоджуванню командної роботи педагогів в закладі освіти сприяє опитування педагогів щодо виявлення потреб в комунікації, наявних проблем чи перешкод; проведення тренінгів з командоутворення; проблемні або творчі групи з реалізації проєктної, дослідно-експериментальної роботи, планування освітньої діяльності; використання спільного блогу для обміну досвідом та думками з актуальних питань освіти.

Психологічна служба сприяє створенню в закладі освіти психологічно комфортного середовища. Психологічний клімат безпосередньо впливає на якість діяльності здобувачів освіти та педагогів. Психологічна служба співпрацює та надає консультативні послуги педагогам, здобувачам освіти, батькам (з питань адаптації, особистісного розвитку, психологічної підтримки, запобігання та протидії булінгу, мобінгу), проводить профілактичну роботу, допомагає керівнику створити атмосферу довіри в закладі освіти. Слід зазначити, що довіра між учасниками освітнього процесу створює сприятливі умови для конструктивного вирішення можливих конфліктів, а керівник стає більш відкритим для спілкування з учасниками освітнього процесу та з іншими зацікавленими особами.

Партнерство забезпечує можливість педагогам, здобувачам освіти, батькам впливати на управлінські рішення. Слід зазначити, що процес впливу відбувається через особисте спілкування (особисте, заплановане, спонтанне, конструктивне) керівника з учасниками освітнього процесу, вивчення їхньої думки. Партнерство керівник-заступник: думка заступника має певний вплив на керівника у процесі ухвалення ним управлінських рішень, оскільки саме заступникам делеговано права та відповідальність у вирішенні питань діяльності закладу освіти. Партнерство керівник-педагоги: педагоги безпосередньо реалізують управлінські рішення керівництва, проте їхні думки та пропозиції, які вони висловлюють на зборах трудового колективу,

засіданнях педагогічної ради, нарадах, семінарах, неформальних обговореннях також впливають на їхню результативність. Партнерство педагог-здобувач освіти: думки та пропозиції здобувачів освіти, що можуть вплинути на управлінські рішення дізнаються під час опитування, бесід, зустрічей з учнівським самоврядуванням. Партнерство керівник-педагог-батьки: вплив на управлінські рішення здійснюється через обговорення питань на батьківських зборах та радах, особистих зустрічах з керівником закладу освіти, педагогами.

Засновник грає одну з провідних ролей у партнерстві із закладом освіти у розбудові внутрішньої системи забезпечення якості освіти, оскільки він призначає на посаду керівника закладу освіти (за результатами конкурсу), бере участь в стратегічному та операційному управлінні (затверджує стратегію розвитку закладу та забезпечує її фінансування), кадровій політиці (затверджує кошторис закладу, у тому числі на підвищення кваліфікації та контролює його виконання), забезпеченні умов для навчання, розвитку здобувачів освіти, а також умов праці (утримання та розвиток закладу освіти відповідно до виконання вимог державних стандартів, забезпечення створення умов для реалізації прав осіб з ООП). Своєю чергою керівник закладу освіти надає засновнику об'єктивну та актуальну інформацію щодо потреб установи.

Важливим напрямком діяльності закладу освіти є постійна і конструктивна взаємодія з партнерами на території місцевої громади – мистецькими закладами освіти, спортивними школами, інклюзивними ресурсними центрами, закладами дошкільної освіти, громадськими організаціями. Заклад освіти може активно долучатися до участі у різноманітних суспільно значущих заходах поза межами закладу: фестивалях, екскурсіях, відвідуванні установ культури. Ці процеси набувають іншого значення саме зараз, коли відбуваються стрімкі зміни, викликані децентралізацією. Місцеві громади отримали нові права і суттєві кошти, які можливо спрямувати на вирішення проблем, важливих для саме цієї місцевості, зокрема – освітніх. Наприклад, однією із форм партнерства виступає залученість закладу освіти до проєктів партисипативного бюджету (бюджету участі, громадського бюджету). Така залученість має певний алгоритм дій для закладів освіти: місцева влада виділяє бюджетні кошти, оголошує конкурс проєктів та його умови; заклад освіти готує проєкт та реєструє його на порталі громадського бюджету; місцева влада розглядає проєкт щодо дотримання вимог та ухвалює рішення про його допуск до голосування; громадяни, які мешкають на території громади голосують за проєкти, які вважають важливими; проєкти, що набрали найбільшу кількість голосів отримують гроші на реалізацію з бюджету, а після реалізації звітують за використані кошти. Практика участі закладів освіти у громадському бюджеті з кожним роком розширюється, оскільки й керівники, і громада розуміють користь від такого партнерства.

У партнерських стосунках всіх учасників освітнього процесу важливою є комунікація, яка ґрунтується на повазі до іншої людини, відкритості, конструктивності та неформальності. Певної вагомості у таких стосунках набуває створений закладом освіти інформаційний простір через роботу інтернет-платформи, де розміщено освітні ресурси, відбувається комунікація між учасниками освітнього процесу, громадою.

Комунікація між педагогами та батьками враховує налагоджування психологічного контакту через доброзичливе ставлення до дитини (розуміння, симпатія, бачення позитивних рис), запрошення батьків до співпраці (доброзичливість, відкритість у спілкуванні), визнання батьків партнерами у співпраці заради дитини (важливість ролі батьківства у вихованні та розвитку дітей). Формами комунікації виступають спілкування (оффлайн – бесіди, батьківські збори, тренінги, круглі столи, дискусії, майстер-класи), спілкування за допомогою електронних засобів (онлайн – вебінари, тренінги, наради, інтернет-платформи). Отже, постійний і регулярний процес комунікації робить батьків більш свідомими у залученні до освітнього процесу, впливає на навчальний поступ дитини, індивідуальну освітню траєкторію, адаптацію до освітнього процесу, надає актуальну інформацію про критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.

Слід звернути увагу також на зворотний зв'язок між учасниками-партнерами, який забезпечує якісне впровадження закладом освіти стратегії розвитку, постійний прогрес здобувачів освіти в опануванні ключовими компетентностями, покращення якості викладання, врахування думки кожного учасника з того чи іншого питання задля прийняття виважених управлінських рішень.

Враховуючи вище наведене, перспективними шляхами впровадження партнерства в ЗЗСО можна визначити проєктування моделі партнерської взаємодії, яка включає такі елементи:

1. Визначення поточного стану та цільових установок (в якому стані знаходяться партнерські зв'язки в межах закладу освіти, із засновником та громадою). Використовуються діагностичні методи: спостереження, бесіда, анкетування, інтерв'ю, дискусія, робота фокус-груп.

2. Вибір стратегії розвитку партнерських зв'язків. Використовуються методи: мозковий штурм (для визначення та ранжування можливих стратегій), SWOT-аналіз (для визначення слабких та сильних сторін, можливостей і потенційних загроз обраних стратегій). Також визначаються мета, завдання, очікувані результати та розробляється план дій.

3. Планування. Під час планування відбувається створення ініціативної групи, синхронізація дій та об'єднання зусиль з усіма потенційними партнерами. Проводяться консультації щодо співпраці.

4. Організація діяльності. Відбувається безпосереднє впровадження ефективних форм і методів партнерства.

5. Моніторинг, оцінювання та корекція. Відбувається діагностування та аналіз результатів (моніторинг) партнерської взаємодії, дослідження її ефективності, встановлення зворотного зв'язку з усіма учасниками

партнерства щодо успішності проведених заходів, здійснення корегуючих дій та внесення змін у партнерські зв'язки.

Висновки. Партнерство застосовується на всіх етапах реалізації освітніх та управлінських процесів в закладі освіти, а отже є складовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Воно сприяє розвитку демократичних цінностей та громадянських компетентностей всіх учасників. Завдяки партнерству керівництво закладу освіти завжди відкрите до діалогу, постійно сприймає та враховує пропозиції, сприяє створенню комфортного психологічного клімату та атмосфери довіри між учасниками освітнього процесу. Партнерські взаємини між педагогами дозволяють ефективно співпрацювати, ділитися знаннями та досвідом і тим самим покращувати якість викладання. Органи громадського самоврядування діють активно та ефективно, допомагають керівництву розв'язувати проблеми закладу освіти та приймати раціональні управлінські рішення. Партнерство сприяє постійній комунікації між учасниками освітнього процесу та іншими партнерами, що забезпечує можливість отримувати постійний зворотний зв'язок.

Подальші наукові пошуки можуть бути пов'язані з розробленням спільних тренінгів для засновника, закладів освіти, представників місцевої громади щодо налагодження партнерської взаємодії.

Використана література:

1. Авшенюк Н. М., Креденець Н. Я. Професійна освіта у вимірах соціального партнерства в Австрії і Німеччині: монографія / за заг. ред. Н. М. Авшенюк. Львів : «Растр-7», 2019. 252 с.
2. Білецька І. О., Коберник О. М. Педагогіка партнерства та її реалізація в творчій спадщині В. Сухомлинського. *Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені В. Винниченка. Серія Педагогічні науки.* 2018. Вип. 171. С. 34-39.
3. Бобровський М. В., Горбачов С. І., Заплотинська О. О., Ліннік О. О. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ, Державна служба якості освіти, 2021. 350 с.
4. Воронова С. В. Робота з батьками: теорія та практика : навч.-метод. посіб. Одеса : Астропринт, 2015. 220 с.
5. Генеральна Асамблея ООН. Резолюція 70/1 «Перетворення нашого світу: Порядок денний в області сталого розвитку на період до 2030 року» від 25.09.2015 р. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU15167>
6. Коханова О. Психологія партнерської взаємодії в освіті: навч.-метод. посіб. Київ : Вид-во ПП Щербатих О. В., 2011. 104 с.
7. Матвієнко О. В. Формування педагогічної культури батьків у процесі педагогічної взаємодії сім'ї та школи. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді.* 2015. № 19 (2). С. 6-15.
8. Про затвердження Методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти: наказ МОН України від 30 листопада 2020 р. № 1480. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1480729-20#Text>
9. Про освіту : Закон України від 5 вересня 2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
10. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16 лютого 2020 р. № 464-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
11. Про порядок проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти: наказ МОН України від 09 січня 2019 р. № 17. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z20250-19#Text>
12. Сушенцова Л. Л. До проблеми соціального партнерства в системі трудового, профільного та професійного навчання. *Людознавчі студії. Педагогіка.* 2015. № 29. С. 271-276.

References:

1. Avsheniuk N. M., Kredets N. Ya. (2019) Profesiina osvita u vymirakh sotsialnoho partnerstva v Avstrii i Nimechchyni [Vocational education in the dimensions of social partnership in Austria and Germany] : monohrafiia / za zah. red. N. M. Avsheniuk. Lviv : «Rastr-7». 252 s. [in Ukrainian]
2. Biletska I. O., Kobernyk O. M. Pedahohika partnerstva ta yii rializatsiia v tvorchii spadshchyni V. Sukhomlynskoho [Pedagogy of partnership and its realization in the creative heritage of V. Sukhomlinsky]. *Naukovi zapysky Tsentralnoukrainskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni V. Vynnychenka. Serii Pedahohichni nauky.* 2018. Vyp. 171. S. 34-39. [in Ukrainian]
3. Bobrovskiy M. V., Horbachov S. I., Zaplotynska O. O., Linnik O. O. (2021) Rekomendatsii do pobudovy vnutrishnoi systemy zabezpechennia yakosti osvity u zakladi zahalnoi serednoi osvity [Recommendations for building an internal system of quality assurance in general secondary education institution]. 2-he vyd., pererob. i dop. Kyiv, Derzhavna sluzhba yakosti osvity. 350 s. [in Ukrainian]
4. Voronova S. V. (2015) Robota z batkamy: teoriia ta praktyka [Working with parents: theory and practice] : navch.-metod. posib. Odesa : Astroprynt. 220 s. [in Ukrainian]
5. Heneralna Asambleia OON. Rezoliutsiia 70/1 «Peretvorennia nashoho svitu: Poriadok denniy v oblasti staloho rozvytku na period do 2030 roku» [UN General Assembly. Resolution 70/1 "Transformation of our world: The agenda in the field of sustainable development for the period up to 2030"] vid 25.09.2015 r. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU15167>
6. Kokhanova O. (2011) Psykholohiia partnerskoi vzaiemodii v osviti [Psychology of partnership in education] : navch.-metod. posib. Kyiv : Vyd-vo PP Shcherbatykh O. V. 104 s. [in Ukrainian]
7. Matviienko O. V. (2015) Formuvannia pedahohichnoi kultury batkiv u protsesi pedahohichnoi vzaiemodii simi ta shkoly [Formation of parents' pedagogical culture in the process of pedagogical interaction of family and school]. *Teoretyko-metodychni problemy vykhovannia ditei ta uchnivskoi molodi.* № 19 (2). S. 6-15. [in Ukrainian]
8. Pro zatverdzhennia Metodychnykh rekomendatsii z pytan formuvannia vnutrishnoi systemy zabezpechennia yakosti osvity u zakladakh zahalnoi serednoi osvity [On approval of Methodical recommendations on the formation of the internal system of quality assurance of education in general secondary education institutions] : nakaz MON Ukrainy vid 30 lystopada 2020 r. № 1480. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1480729-20#Text>.

- 9 Pro osvitu [On education] : Zakon Ukrainy vid 5 veresnia 2017 r. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
- 10 Pro povnu zahalnu seredniu osvitu [On complete general secondary education] : Zakon Ukrainy vid 16 liutoho 2020 r. № 464-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
- 11 Pro poriadok provedennia instyutsiinoho audytu zakladiv zahalnoi serednoi osvity [On the procedure for conducting an institutional audit of general secondary education institutions] : nakaz MON Ukrainy vid 09 sichnia 2019 r. № 17. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0250-19#Text>
- 12 Sushentsova L. L. (2015) Do problemy sotsialnogo partnerstva v systemi trudovoho, profilnogo ta profesiinogo navchannia [To the problem of social partnership in the system of labor, profile and professional training]. Liudynoznavchi studii. Pedahohika. № 29. S. 271-276. [in Ukrainian]

Voronova S. V. Partnership as a component of the internal system of quality assurance at the institution of general secondary education

The article analyzes the research of scientists, the focus of which is the partnership. Partnership is considered in the perspective of advising parents on various issues of education and, in particular, on bullying and violence, interaction and cooperation between school, family and community, formation of teachers' competencies in working with parents, formation of parents' pedagogical culture, psychology of partnership, social partnership in education, experience of foreign countries.

The interpretation of the concept of partnership is given. It is defined as the initiative of an educational institution to organize effective cooperation with various social institutions in education, upbringing and socialization of students. The components of the partnership and its role in the internal system of quality assurance of education at the institution of general secondary education have been identified and disclosed. Such components are partnership within the educational institution, with the founder, with the local community. It is proved that the partnership of an educational institution is based on the principles of pedagogy of partnership, public self-government and public administration. It is emphasized that within the educational institution the partnership is based on the cooperation of all participants in the educational process: managers, teachers, students and parents. It is noted that the founder plays a leading role in partnership with the educational institution in building an internal system of quality assurance of education. It was found that in the conditions of decentralization, local communities acquire new rights and partnership with them provides the educational institution with new opportunities for development. It is proved that communication is an important component of partnership of all participants in the educational process and is based on respect for others, openness, constructiveness and informality. Promising ways to implement a partnership in a general secondary education institution are outlined.

Key words: partnership, pedagogy of partnership, public self-government, internal system of quality assurance of education.

УДК 37.091.2:004-057.87

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2022.86.12>

Гевко І. В., Макаренко Л. Л., Сенківська Л. І., Шпильовий Ю. В.

**МЕХАНІЗМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ
ЗАСОБАМИ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

Висвітлюються питання щодо якісної підготовки студентів закладів вищої освіти засобами цифрових технологій. Розглянуто роль цифрових освітніх ресурсів у підготовці кваліфікованих фахівців та проблеми, пов'язані з поширенням в Україні сучасних цифрових освітніх ресурсів. У статті доведено, що застосування сучасних технічних засобів дає можливість ефективно використовувати та миттєво отримувати інформаційний ресурс завдяки світовому інформаційному простору, що значно поліпшує процес навчання. Окрім того, цифрові технології допомагають у реалізації науково-дослідної роботи та зорієнтовують студентів на професійну практичну діяльність.

Аналіз професійної освіти в Україні та європейських країнах свідчить про те, що цифрові освітні технології є провідною складовою базової підготовки майбутніх фахівців. Розвиток цифрових технологій у сучасному світі спричинив перегляд традиційних підходів до визначення перспективних форм організації освітнього процесу. Наголошується, що формування цифрових навичок стає однією з найважливіших умов для розвитку цифрового ринку будь-якої країни, оскільки прямо або опосередковано пов'язаний з усіма сферами функціонування суспільства та економіки. Цифрові навички також вважаються вихідною рамковою умовою для розвитку всіх інших пріоритетів у сфері гармонізації цифрових ринків країн ЄС та Східного Партнерства. Зазначається, що застосування цифрових технологій у процесі викладання дисциплін професійно зорієнтованого циклу у ЗВО сприяє підвищенню розумової активності студентів та забезпечує ефективність освітнього процесу. Навіть найбільш пасивні студенти залучаються до активної діяльності з величезним бажанням, у них спостерігається розвиток навичок оригінального мислення, творчого підходу до вирішення проблем; зокрема процес розвитку особистості майбутнього фахівця підвищує рівень його професійної зрілості, тому для майбутнього вчителя, важливо усвідомити, що використання цифрових освітніх ресурсів у професійній діяльності – це одна зі складових його професіоналізму. Цифровізація освіти відкриває нові перспективи для будь-якої професійної сфери, оскільки дає можливість розширювати контекст діяльності, організувати міжна-